

Østre Landsret
Præsidenten

Den **- 2 MRS. 2010**
J.nr. 40A-ØL-15-10
Init.: loj

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev 17. februar 2010 (sagsnr. 2005-730-0215) anmodet om en udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ophævelse af revisionsbestemmelse).

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Dette svar sendes efter anmodning kun pr. mail til frm@jm.dk.

I præsidentens fravær

B.O. Jespersen

Ellen Busck Porsbo

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-13-10
Den 10/03-2010

Justitsministeriet har ved brev af 17. februar 2010 (Sagsnummer 2005-730-0215) anmodet om en udtalelse om et udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ophævelse af revisionsbestemmelse).

I den anledning skal jeg meddele, at udkastet ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Denne udtalelse sendes alene elektronisk og til frm@jm.dk.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Præsident Henrik Rothe
Sø- og Handelsretten
Bredgade 70, 1260 København K.
Tlf.: 33 47 92 22 Fax.: 33 47 92 82

Jmt. Mdt.
- 2 MRS. 2010

Justitsministeriet
Slotholmsgade 10
1216 København K

Akt.nr. 13

Den 26/2 2010
J.nr. H 12/10

AWA

Sø- og Handelsretten har ingen bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ophævelse af revisionsbestemmelse), sagsnr. 2005-730-0215.

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

- 4 MRS. 2010

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 MRS. 730-0215

Københavns Byret

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2010.17

Dato 26. februar 2010

Ved e-mail af 17. februar 2010 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ophævelse af revisionsbestemmelse).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at forslaget ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til J. nr. 2009-730-0215.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
Fax +45 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr.5798000161184

J. nr. 2010-4101-0017-7
Sagsbeh. Christian Fugmann
Dir.tlf. 33 92 95 46
Mail CHF@domstolsstyrelsen.dk

16. marts 2010

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ophævelse af revisionsbestemmelse)

Ved brev af 22. februar 2010 har Justitsministeriet anmodet om at modtage Domstolsstyrelsens bemærkninger til ovenstående udkast til lovforslag.

Udkastet til lovforslag giver ikke styrelsen anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Christian Fugmann

Frank Mathiesen

Fra: Kate Kengen [KAKE@domstol.dk]

Sendt: 3. marts 2010 14:57

Til: Frank Mathiesen

Emne: Høring - Strafferetskontoret

Til Strafferetskontoret – Sagsnr. 2005-730-0215

HK Landsklubben Danmarks Domstole har modtaget Høring over udkast til forslag om lov til ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ophævelse af revisionsbestemmelse).

Vi har ingen bemærkninger til udkastet.

Mail til Landsklubben kan sendes direkte til formanden på kake@domstol.dk.

De venligste hilsner
Kate Kengen

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 25. februar 2010

JOURNAL NR.

RA-2010-510-0012

BØBES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: CTA

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 18
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Ved e-mail af 17. februar 2010 (j.nr. 2005-730-0215) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ophævelse af revisionsbestemmelse).

Jeg har til brug for udkastet til lovforslag afgivet en udtalelse til Justitsministeriet om de praktiske erfaringer med hensyn til retsplejelovens § 786, stk. 4, og logningsbekendtgørelsen. Udtalelsen er omtalt i de almindelige bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Jeg skal hermed meddele, at jeg af de grunde, der er anført i min udtalelse, kan støtte udkastet til lovforslag.

På rigsadvokatens vegne

Jens Røn

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 19. januar 2010

JOURNAL NR.

RA-2009-511-0044

BEDES ANFORT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: CTA

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

1. Ved e-mail af 8. december 2009 (j.nr. 2005-730-0215) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse vedrørende de praktiske erfaringer med anvendelse af de såkaldte logningsregler til brug for fremsættelse af lovforslag om revision af retsplejelovens § 786, stk. 4.

I den anledning har jeg anmodet politikredse og statsadvokaturer om en udtalelse om de praktiske erfaringer med anvendelse af oplysninger om teletrafik, der registreres og logges i medfør af logningsreglerne.

Jeg har i den forbindelse anmodet om at modtage eksempler på sager eller sagstyper, hvor der er anvendt oplysninger om teletrafik, der registreres og logges i medfør af logningsreglerne, ligesom jeg har anmodet om en vurdering af, i hvilket omfang anvendelsen af sådanne oplysninger om teletrafik i konkrete sager har ført til eller bidraget til, at der er sket domfældelse.

2. Af de modtagne udtalelser fra politikredse og statsadvokaturer fremgår, at oplysninger om teletrafik, der registreres og logges i medfør af logningsreglerne, ofte indhentes i alvorlige straffesager.

Det fremgår endvidere, at oplysninger om teletrafik bl.a. anvendes ved efterforskningen af sager, der er kendetegnet ved, at en større personkreds er involveret. I disse sager bliver historiske teleoplysninger bl.a. brugt til at give et overblik over den involverede personkreds, og de har i mange tilfælde betydet, at det har været muligt at knytte

gerningsmænd sammen, hvilket har bidraget til såvel efterforskningen som bevisførelsen i den pågældende sag.

Herudover fremgår det, at historiske teleoplysninger og såkaldte masteoplysninger bidrager til belysning af kontakten imellem de mistænkte, ligesom de kan belyse de mistænktes færden i perioden omkring gerningstidspunktet og i nogle tilfælde være med til at sandsynliggøre, at der alligevel ikke er grundlag for at drage mistænkte til ansvar.

I udtalelserne nævnes som eksempler på sagstyper, hvor oplysninger om teletrafik har været anvendt, bl.a. terrorsager, sager om organiseret kriminalitet, herunder bandekriminalitet, alvorlig narkotikakriminalitet og menneskesmugling, sager om børnepornografi, sager om økonomisk kriminalitet samt sager om alvorlig personfarlig kriminalitet, herunder røverier og drab.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Som eksempel på en sag, hvor historiske oplysninger om teletrafik var af afgørende betydning, nævnes bl.a. en sag om grov narkotikakriminalitet. Der var i sagen tale om handel med heroin i større mængder. Heroinen blev efter forudgående aftale med en hovedmand i Jylland hentet i København hos en anden hovedmand. Forskellige kurerer afhentede heroinen i København, men den jyske hovedmand rejste – for at undgå at blive afsløret ved telefonaflytning – af og til til København for at mødes personligt med hovedmanden der. Efter det oplyste var det af afgørende betydning for bevisførelsen i relation til rejserne til og fra København og telefonsamtalerne mellem hovedmændene før, under og efter afhentningerne, at man bl.a. kunne fastlægge de pågældendes færden ved anvendelse af såkaldte masteoplysninger. Adgangen til historiske teleoplysninger var således efter det oplyste afgørende for, at man kunne bevise den omfattende narkotikahandel.

I en anden sag om grov narkotikakriminalitet blev en person efter en længerevarende efterforskning anholdt og fundet i besiddelse af 1 kg heroin. På baggrund af historiske teleoplysninger og vidneforklaringer om køb af narkotika blev den pågældende yderligere dømt for besiddelse af 2 kg heroin med henblik på videresalg. Den pågældende blev idømt 8 års fængsel.

Endelig nævnes en sag om grov narkotikakriminalitet, hvor den hovedansvarlige blev idømt 9 års fængsel for et antal indsmuglinger af narkotika fra Holland, hvilket blev bevist ved dokumentation af flybilletter og en analyse af teleoplysninger.

Som et eksempel på en sag om alvorlig personfarlig kriminalitet nævnes en sag, der i pressen har været omtalt som Skovby-sagen. Sagen omhandlede et hjemmerøveri af særlig grov beskaffenhed, vold af særlig rå, brutal og farlig karakter til dels med døden til følge og tyverier af særlig grov beskaffenhed. Der blev rejst tiltale mod i alt seks rumænske statsborgere. Efter det oplyste var historiske (syv måneder gamle) teleop-

lysninger vedrørende en af de tiltalte af afgørende betydning for opklaringen af sagen mod denne tiltalte og af væsentlig betydning for sagen i øvrigt. Ved byretten blev de tiltalte idømt straffe på mellem 1 ½ år og 10 års fængsel samt udvisning med indrejseforbud. Dommen er anket til landsretten.

Historiske teleoplysninger havde også betydning for efterforskningen og bevisførelsen i en anden sag om hjemmerøveri. I denne sag overraskede i hvert fald fire gerningsmænd et ægtepar, da de kort efter midnat kom hjem til deres bopæl. Ægteparret blev udsat for alvorlige trusler og frihedsberøvet i mindst et par timer i huset. Gerningsmændene flygtede efter røveriet i de forurettedes bil. Politiet kunne efter kort tid iværksætte aflytning af to af gerningsmændene, der senere blev tiltalt, og på baggrund heraf og ved brug af historiske teleoplysninger kunne politiet indkredse de øvrige to gerningsmænd, som også blev tiltalt. Det var efter det oplyste af afgørende betydning for bevisførelsen i sagen, at man ved fremlæggelse af historiske teleoplysninger bl.a. kunne dokumentere, at flere af de tiltalte havde været i telefonisk kontakt forud for røveriet, at de var ved gerningsstedet ca. en uge før røveriet (formentlig for at rekonstruere), og at der efter røveriet var kontakt ved gerningsstedet til en medgerningsmand. Denne medgerningsmands færden kunne fastlægges meget præcist gennem teleoplysninger, og dette medvirkede til, at man opnåede en delvis erkendelse fra denne tiltalte. Også teleoplysningerne fra en telefon, som ægteparret havde i deres bil, indgik som et centralt bevis i sagen, ligesom teleoplysninger vedrørende en telefon, som ægteparret var blevet frarøvet, viste, at telefonen dagen efter røveriet blev aktiveret i Litauen med et telefonnummer, som tilhørte en hustru til en af de tiltalte. I byretten blev de fire tiltalte idømt straffe på mellem 3 år og 4 ½ års fængsel. Efter det oplyste har en af de tiltalte anket dommen til landsretten med påstand om frifindelse.

RIGSADVOKATEN

SIDE 3

Herudover nævnes som et eksempel et røveri begået mod Dansk Værdihåndtering med et udbytte på ca. 65 mio. kr. I denne sag gjorde analyser af historiske teleoplysninger det klart, at gerningsmændene havde brugt visse mobiltelefoner til forberedelseshandlinger, andre under selve røveriet og atter andre under oprydningsfasen. Det lykkedes endvidere at finde ud af, hvem der anvendte hvilke telefoner, og på hvilket tidspunkt telefonerne blev anvendt, og man fastlagde på denne måde identiteten på en del af gerningsmændene. Der er efter det oplyste rejst tiltale mod 14 personer i sagen.

I de modtagne udtalelser er der også anført flere eksempler på drabssager, hvor oplysninger om teletrafik efter det oplyste har haft afgørende betydning for opklaring og domfældelse.

I en sag var der tale om et drab på en kvinde begået i 2008. Kvinden blev opsøgt af sin tidligere ægtefælle, som var sammen med to bekendte. De opholdt sig længere tid i lejligheden, hvor hun blev udsat for omfattende vold og afgik ved døden. Det var efter det oplyste af betydning for sagen, at man kunne fastlægge de tiltaltes indbyrdes kon-

takter og bevægelsesmønstre forud for og efter drabet, og der blev til brug herfor indhentet historiske teleoplysninger på alle tre. Det kunne herefter lægges fast, at der var kontakt mellem de tiltalte indbyrdes dagen før drabet, ligesom man kunne fastlægge en af gerningsmændenes bevægelsesmønstre, hvilket henledte mistanken på en af de andre gerningsmænd. Det var således de historiske maste- og teleoplysninger, der bevirkede, at politiet blev opmærksom på denne gerningsmand. Den tidligere ægtefælle blev sammen med de to bekendte dømt for drabet.

I en anden sag var der tale om drab på en ung pige begået i 2008. Man fandt ingen tekniske spor på hende eller på gerningsstedet, der kunne godtgøre, hvem der var gerningsmanden. Mistanken rettede sig mod bl.a. den senere tiltalte, der af og til var kæreste med dræbte. Tiltalte blev afhørt om sin færd og sin kontakt til dræbte i ugen op til fundet af hende. Der blev samtidig indhentet tele- og masteoplysninger på tiltaltes og dræbtes telefoner. Ved hjælp af de lagrede tele- og masteoplysninger blev det afsløret, at tiltalte havde forklaret usandt om sin færd på gerningsdagen og om sin kontakt med dræbte. Tiltalte blev foreholdt, at hans forklaringer ikke stemte med teleoplysningerne, hvilket førte til, at han erkendte at have været i dræbtes lejlighed umiddelbart op til det formodede dødstidspunkt. Da det navnlig på baggrund af teleoplysningerne kunne konstateres, at tiltalte havde været hos dræbte som den sidste, inden hun døde, og det ligeledes med fornøden sikkerhed kunne udelukkes, at andre havde været der efterfølgende, fandtes tiltalte skyldig i drabet på pigen og blev idømt 12 års fængsel. Uden disse oplysninger om den lagrede teletrafik ville drabet efter det oplyste med overvejende sandsynlighed have været uopklaret, hvorfor tele- og masteoplysningerne var af helt afgørende betydning for både efterforskningen og domfældelsen.

RIGSADVOKATEN

SIDE 4

En tredje sag, der nævnes, er det såkaldte Bogense-drab, som fandt sted i december 2004. Fire år efter drabet fik man et tip om en navngiven gerningsmand. Man fandt efterfølgende ud af, hvilket telefonnummer den mistænkte havde på drabstidspunktet, og ved hjælp af historiske teleoplysninger, som det pågældende teleselskab endnu ikke havde slettet, lykkedes det at fastlægge, at gerningsmanden den pågældende dag havde bevæget sig fra Sønderjylland til Bogense, hvor han var ankommet kort før drabstidspunktet, og kort efter drabstidspunktet var kørt retur. Dette førte til, at politiet fik tilladelse til yderligere efterforskningskridt, som førte til anholdelse. Gerningsmanden blev i september 2009 idømt 16 års fængsel for drabet.

Herudover nævnes som eksempel på en sag om personfarlig kriminalitet, hvor historiske teleoplysninger var af afgørende betydning, den såkaldte Oliver-sag, hvor der var tale om kidnapning af et barn. I denne sag blev gerningsmændene identificeret ved hjælp af historiske teleoplysninger og blev senere idømt 6 års fængsel.

I relation til oplysninger om internetdatatrafik er det oplyst, at lagrede oplysninger om internetanvendelse har været et afgørende bevis i flere sager vedrørende overtrædelse

af straffelovens § 235 om børnepornografi. Herudover oplyses det, at historiske oplysninger om teletrafik på internettet i terrorsager bl.a. har bidraget til at belyse mistænkt interesse for ekstremistiske hjemmesider og hjemmesider med beskrivelse af våben- og bombefremstilling.

Herudover har oplysninger om teletrafik efter det oplyste bl.a. haft betydning i en sag om grov afpresning mv. Teletrafikken mellem de tiltalte telefoner sammenholdt med masteoplysninger underbyggede andre oplysninger i sagen, herunder forurettedes forklaringer. I forbindelse med hovedforhandlingen af straffesagen tillagde retten den beskrevne teletrafik vægt, og der skete domfældelse.

RIGSADVOKATEN

En anden sag, der nævnes, vedrørte omfattende tyverier til en samlet værdi af ca. 600.000 kr., hvor efterforskningen viste, at tyverierne var begået af tre udlændinge, og hvor de vigtigste beviser i sagen efter det oplyste var den telekorrespondance, der havde været mellem de tre gerningsmænd, der i øvrigt indledningsvist hævdede ikke at kende hinanden. Retten lagde ved domsafsigelsen vægt på netop teleoplysningerne, der fandtes at have godtgjort, at de tiltalte havde været på gerningsstederne i gernings-tidsrummene. De pågældende blev idømt mellem 9 måneder og 1½ års fængsel.

SIDE 5

Endelig anføres som et eksempel en sag om brandstiftelse og bedrageri, hvor en meget værdifuld bil forsvandt og senere blev fundet afbrændt på et øde sted. Ejeren af bilen blev afhørt, og politiet konstaterede under afhøringen, at ejeren havde brandsår på hænderne. Indhentede historiske teleoplysninger viste, at ejeren havde været på det sted, hvor bilen blev afbrændt, og dette førte sammen med brandsårene på ejerens hænder til, at ejeren blev dømt for brandstiftelse og bedrageri.

I relation til sager om grov økonomisk kriminalitet har Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet oplyst, at statsadvokaturen i flere sager har indhentet kendelser om teletrafik, hvor det har haft bevismæssig betydning for straffesagen eller har medvirket til at spore sigtedes opholdssted. Det anføres, at oplysninger om teletrafik i særlig grad kan være af betydning i sager om overtrædelse af straffelovens § 289 (skattesvig af særlig grov karakter), idet oplysninger herom kan medvirke til at få fastlagt, hvor og i hvilken periode sigtede har opholdt sig i Danmark, og dermed indgå i vurderingen af, om vedkommende er skattepligtig i Danmark.

Som et eksempel nævnes endvidere en sag om skyldnersvig, hvor teleoplysning om sigtedes IP-adresse og historiske teleoplysninger førte til sporing af sigtedes opholdssted.

3. I de modtagne udtalelser anføres det mere generelt, at der er talrige eksempler på, at oplysninger om teletrafik, der registreres og opbevares i medfør af reglerne om log-

ning, har været af væsentlig eller afgørende betydning efterforsknings- og bevismæssigt i alvorlige straffesager.

Det anføres i den forbindelse bl.a., at oplysninger om teletrafik er et vigtigt redskab i forbindelse med efterforskningen og opklaringen af alvorlige forbrydelser, at historiske teleoplysninger har meget stor betydning i disse sager, og at eventuelle begrænsninger i de eksisterende muligheder for indhentelse af oplysninger om teletrafik vil være en væsentlig hæmsko for opklaringen af alvorlig og organiseret kriminalitet.

Det anføres også, at oplysninger om teletrafik i praksis har haft stor betydning i en række sager og i enkelte sager har været direkte afgørende for sagens udfald, at brugen af historiske teleoplysninger er af overordentlig stor betydning for opklaring og retsforfølgning af straffesager, og at der findes eksempler på, at en efterforskning uden indhentelse af historiske teleoplysninger ville være indstillet eller afsluttet på anden vis.

RIGSADVOKATEN

SIDE 6

Under henvisning hertil udtrykkes i udtalelserne ønske om, at reglerne om logning af teletrafik videreføres, således at det også fremover vil være muligt at indhente oplysninger om teletrafik.

I enkelte udtalelser anføres endvidere, at det kan overvejes at udvide opbevaringsperioden for teletrafik, som efter retsplejelovens § 786, stk. 4, i dag er på 1 år. Der henvises i den forbindelse til, at det i visse tilfælde vil kunne være af væsentlig betydning for opklaring og domfældelse i en straffesag, at der kan indhentes oplysninger om teletrafik, der ligger længere tilbage end 1 år, og at der er eksempler på sager, hvor relevante teleoplysninger er gået tabt, fordi de er slettet som følge af 1-års reglen.

4. Som det fremgår af de ovenfor refererede udtalelser fra politikredsene og statsadvokaturene, har oplysninger om teletrafik, som registreres og opbevares efter bestemmelsen i retsplejelovens § 786, stk. 4, i en række tilfælde haft væsentlig og til tider afgørende betydning for såvel efterforskning som retsforfølgning i alvorlige straffesager.

Det drejer sig bl.a. om terrorsager, sager om organiseret kriminalitet, sager om grov økonomisk kriminalitet samt sager om alvorlig personfarlig kriminalitet.

Oplysninger om teletrafik i form af f.eks. teleoplysninger, masteoplysninger og oplysninger om internettrafik bidrager bl.a. til identifikation af mistænkte samt til belysning af kontakt mellem disse indbyrdes eller med den forurettede eller andre personer, der er relevante for sagen. Herudover kan historiske masteoplysninger bidrage til at fastlægge de mistænktes færden f.eks. i tidsrummet omkring gerningstidspunktet, ligesom oplysninger om internettrafik kan belyse de pågældendes interesse for f.eks. ekstremi-

stiske eller børnepornografiske hjemmesider på internettet. Alle disse oplysninger kan være af særdeles stor betydning for såvel efterforskningen som bevisførelsen i en straffesag.

Som det fremgår af de modtagne udtalelser, er der også en række eksempler i praksis på alvorlige straffesager, hvor oplysninger om teletrafik har været af afgørende eller væsentlig betydning for, at der er sket domfældelse i sagen.

Da oplysninger om teletrafik således i dag må anses for en vigtig og til tider afgørende del af efterforskningen og bevisførelsen i alvorlige straffesager, bør det efter min opfattelse også fremover påhvile udbydere af telenet eller teletjenester at foretage registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold, jf. retsplejelovens § 786, stk. 4.

RIGSADVOKATEN

SIDE 7

I relation til den periode, hvori de pågældende oplysninger skal opbevares, er det i visse af de ovennævnte udtalelser anført, at der er eksempler på sager, hvor det ikke har været muligt at indhente oplysninger om teletrafik til brug for efterforskningen i alvorlige straffesager, idet oplysningerne var blevet slettet efter opbevaringsperiodens udløb på 1 år.

Jeg skal hertil bemærke, at en forlængelse af opbevaringsperioden antagelig i visse tilfælde ville kunne bidrage til opklaring og domfældelse i straffesager, hvor der efter de gældende regler ikke foreligger oplysninger om teletrafik.

Reglerne om opbevaring af oplysninger om teletrafik, herunder opbevaringsperiodens længde, er imidlertid fastsat ud fra en samlet afvejning af hensynet til strafforfølgningen over for hensynet til privatlivets fred hos abonnenter og brugere af teletjenester og telenet – en afvejning, der i øvrigt også ses afspejlet i EF-direktiv 2002/58/EF om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation (navnlig artikel 6 og 15) samt i direktiv 2006/24/EF om lagring af data (navnlig artikel 6). I den forbindelse bemærkes, at jeg har forstået, at direktiv 2006/24/EF om lagring af data i øjeblikket evalueres i EU bl.a. med henblik på at vurdere, om der bør ske ændringer i direktivets bestemmelser, herunder artikel 6 om lagringsperioder.

5. Samlet er det min opfattelse, at hensynet til en effektiv strafforfølgning i alvorlige straffesager tilsiger, at forpligtelsen til at foretage registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik i retsplejelovens § 786, stk. 4, videreføres.

Med hensyn til spørgsmålet om eventuelt at forlænge den gældende opbevaringsperiode på 1 år skal jeg bemærke, at denne som nævnt er fastsat ud fra en samlet afvejning af forskellige hensyn, og at nærmere overvejelser herom i givet fald f.eks. vil kunne

ske i lyset af resultatet af det igangværende arbejde i EU-regi vedrørende evaluering af direktivet om lagring af data, jf. ovenfor.

Jørgen Steen Sørensen

RIGSADVOKATEN

SIDE 8

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr.: 2010-000-121 / GAH 511
Sagsbehandler: GAH

- 8 MRS. 2010

POLITOMRÅDET

Politistab

Efterforskning
Polititorvet 14
1780 København V

Telefon: 3314 8888
Telefax: 4515 0008

E-mail: politlaft@politi.dk
Web: www.politi.dk

Ved e-mail af 17. februar 2010 (sagsnr. 2005-730-0215) har Justitsministeriet anmodet Rigspolitiet om en udtalelse over udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ophævelse af revisionsbestemmelsen).

Rigspolitiet kan oplyse, at lovforslaget ikke giver anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Michael Højer Larsen

politimester

28 JAN. 2010

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr.: 2009-005-301 / GAH 464
Sagsbehandler: GAH

28 JAN. 2010

POLITIAFDELINGEN

Juridisk Sekretariat
Polititorvet 14
1780 København V

Telefon: 3314 8888
Telefax: 4515 0006

E-mail: politiafd@politi.dk
Web: www.politi.dk

Justitsministeriet har ved e-mail af 30. oktober 2009 til brug for fremsættelse i den kommende folketingssamling af lovforslag om revision af retsplejelovens § 786, stk. 4 (logningsbestemmelsen) anmodet Rigspolitiet om oplysninger om bl.a. de praktiske erfaringer med logningsreglerne.

I den anledning kan Rigspolitiet oplyse følgende:

Efter Retsplejelovens § 786, stk. 4, påhviler det udbydere af telenet eller teletjenester at foretage registrering og opbevaring i 1 år af oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold. De nærmere regler herom er indeholdt i logningsbekendtgørelsen.

Bekendtgørelse nr. 988 af 28. september 2006 om udbydere af elektroniske kommunikationsnets og elektroniske kommunikationstjenesters registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik (logningsbekendtgørelsen) trådte i kraft den 15. september 2007.

Logningsbekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af direktiv 2006/24/EF (Europaparlamentets og Rådets direktiv om lagring af data genereret eller behandlet i forbindelse med tilvejebringelse af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester eller elektroniske kommunikationsnet og om ændring af direktiv 2002/58/EF).

Rigspolitiet kan som besvarelse af Justitsministeriets anmodning oplyse, at oplysninger om teletrafik, der registreres og opbevares i medfør af logningsbekendtgørelsen, generelt er af væsentlig betydning for politiets opklaring af alvorlige forbrydelser, herunder organiseret kriminalitet.

Flere politikredse har således anvendt de af teleselskaberne i medfør af logningsbekendtgørelsen registrerede og opbevarede oplysninger i forbindelse med efterforskning og opklaring af sager vedrørende meget alvorlige forbrydelser, herunder sager vedrørende drab, narkotikakriminalitet, røveri mv.

I den forbindelse kan det oplyses, at oplysningerne navnlig kan være af afgørende betydning for politiets arbejde i forhold til at kortlægge eventuelle gerningsmænds færden samt kontakt til sagens øvrige personer.

Som eksempel kan nævnes, at Rigspolitiet er bekendt med, at registrerings- og opbevaringspligten af oplysninger om teletrafik, der er pålagt teleudbydere efter logningsbekendtgørelsen, har spillet en væsentlig rolle for Nordjyllands Politis efterforskning og opklaring af alvorlige forbrydelser som f.eks. drab, røveri, narkotikahandel samt besiddelse og distribution af børnepornografi.

Politikredsen har navnlig anvendt teleoplysningerne til identifikation af gerningsmænd, ligesom oplysningerne har dokumenteret kontakten mellem gerningsmænd, forurettede og andre involverede personer samt deres geografiske placering på registreringstidspunktet.

Københavns Politi har i forbindelse med konflikterne på rocker- og bandeområdet indhentet historiske teleoplysninger med henblik på at underbygge mistanken mod konkrete personer, ligesom oplysningerne undertiden har kunnet benyttes til at udelukke en mistanke mod konkrete personer, idet de oplysningerne har indikeret, at den pågældende har befundet sig på et andet sted på gerningstidspunktet.

I forlængelse af ovenstående kan det oplyses, at Nationalt IT-efterforskningscenter (NITEC) i Rigspolitiet tillige anvender oplysninger, der registreres og opbevares i medfør af logningsbekendtgørelsen, og disse oplysninger er ofte af afgørende betydning for opklaringen af konkrete sager, herunder sager vedrørende seksuelle overgreb mod børn, grooming og hacking.

Rigspolitiet kan i den forbindelse nævne den såkaldte skoleskydningssag fra Nordsjælland.

Norsk politi kontaktede den 13. marts 2009 Nordsjællands Politi, idet en norsk borger havde gjort norsk politi opmærksom på, at en person på en såkaldt blog, der var hjemmehørende i USA, havde skrevet "den 16. marts 2009 kl. 12 Rønnebær Alle Skolen, wish me luck".

Under det skrevne indlæg var der indsat et billede af en pistol.

Nordsjællands Politi anmodede i den anledning den 15. marts 2009 om assistance fra NITEC, der efterfølgende rettede henvendelse til den amerikanske tjenesteudbyder. Tjenesteudbyderen oplyste den 16. marts 2009 om morgenen Rigspolitiet om den relevante IP-adresse og tidspunktet for det skrevne indlæg.

Rigspolitiet kunne på baggrund af disse oplysninger spore IP-adressen til det relevante teleselskab her i landet, der på baggrund af de i medfør af retsplejelovens § 786, stk. 4, og logningsbekendtgørelsen loggede oplysninger kunne identificere post-adressen bag den omhandlede IP-adresse. En 14-årig dreng blev samme dag tilbageholdt og afhørt til sagen.

Rigspolitiet kan endvidere nævne en sag, hvor Rigspolitiet i marts 2008 af udenlandsk politi blev gjort opmærksom på en anonym person, der gjorde stjålne

kreditkortinformationer tilgængelige for andre personer i lukkede fora på internettet. Side 4

NITEC iværksatte på ovennævnte grundlag efterforskning i sagen og identificerede i den forbindelse tre IP-adresser tilhørende to teleselskaber. Disse kunne herefter ud fra de i medfør af retsplejelovens § 786, stk. 4, og logningsbekendtgørelsen loggede oplysninger identificere abonnenterne bag de omhandlede IP-adresser.

Nordjyllands Politi indhentede herefter rettens kendelse om dataaflytning på de omhandlede IP-adresser, og der kunne på grundlag af de indhentede oplysninger rejses tiltale i sagen. Den tiltalte blev i 2009 idømt tre års fængsel for i alt 19 forhold, herunder databedrageri samt forsøg herpå, bedrageri samt forsøg herpå, hacking herunder af mere systematisk eller organiseret karakter og hæleri af særlig grov beskaffenhed.

Samlet set finder Rigspolitiet således, at de eksisterende regler om registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik er af væsentlig betydning for politiets opklaring af alvorlige forbrydelser, herunder af organiseret kriminalitet. Efter Rigspolitiets opfattelse er der ikke på nuværende tidspunkt umiddelbart behov for ændringer i reglerne om logning.

Rigspolitiet skal samtidig pege på, at der navnlig ud fra efterforskningsmæssige hensyn på længere sigt vil kunne vise sig at være behov for en længere opbevaringsperiode end 1 år, ligesom der kan opstå behov for at registrere og opbevare flere typer af data, end der registreres og opbevares i dag. Rigspolitiet vil derfor følge udviklingen på området fremover.

Med venlig hilsen

Side 5

Michael Højer Larsen
politimester

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att.: Strafferetskontoret

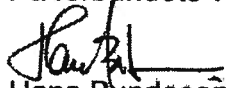
2010-00130/07.04.04
2. marts 2010
HB/dc

Vedrørende sags nr.: 2005-730-0215 – Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ophævelse af revisionsbestemmelse)

Justitsministeriets Lovafdeling, strafferetskontoret, har i skrivelse af 17. februar 2010 anmodet om Politiforbundets eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til forslag.

I den anledning kan det oplyses, at Politiforbundet ikke har bemærkninger til forslaget.

På forbundets vegne – og med venlig hilsen

Hans Bundesen
Sekretariatsleder

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: frm@jm.dk

24. februar 2010

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2010-111-0048
Sagsbehandler
Vita Horneman
Direkte 3319 3232

Vedrørende høring - ophævelse af revisionsbestemmelsen (Deres sagsnr. 2005-730-0215)

Ved e-post af 17. februar 2010 har Justitsministeriet anmodet om Datatilsynets udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ophævelse af revisionsbestemmelse).

Det fremsendte giver ikke Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Vita Horneman

Advokatrådet

ADVOKAT
SAMFUNDET

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRÖNPRINSESSEGADE 28
1306 KÖBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX. 33 36 97 50

frm@jm.dk

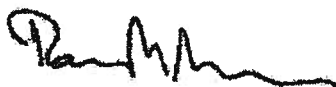
DATQ: 3. marts 2010
J.NR.: 04-014802-10-0295
REF.: rmm-hfe

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ophævelse af revisionsbestemmelse)

Ved e-mail af 17. februar 2010 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har ingen bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

INSTITUT FOR
MENNESKERETTIGHEDER

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Att.: Frank Mathiesen
frm@jm.dk

STRANDGADE 56
DK-1401 KØBENHAVN K
TEL. +45 32 69 88 88
FAX +45 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO 16. marts 2010

J.NR. 54010/22640

**Vedr.: Høring - Ophævelse af revisionsbestemmelsen, ministeriets
j.nr. 2005-730-0215**

Justitsministeriet har ved mail af 17. februar 2010 anmodet Institut for Menneskerettigheder om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ophævelse af revisionsbestemmelse).

Nedenfor fremsættes Institut for Menneskerettigheders bemærkninger til lovudkastet.

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen
Direktør

Bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ophævelse af revisionsbestemmelse).

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at lovforslaget stilles i bero med henblik på at der – som forudsat af regeringen og Folketinget – gennemføres en bredere evaluering af logningsordningen, hvori også indgår ordningens konsekvenser for teleudbydere og konsekvenserne for beskyttelsen af retten til privatliv.

En sådan bredere evaluering bør tage udgangspunkt i EU Kommissionens evaluering af EU's logningsdirektiv, som den danske logningsordning bygger på og implementerer.¹ EU Kommissionens evaluering foreligger senest den 15. september 2010, jf. artikel 14 i EU's Logningsdirektiv.²

A. Baggrunden for indsættelsen af en revisionsbestemmelse i Terrorpakke I

Ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, mv. (Terrorpakke I) blev der indsat en logningsbestemmelse – § 786, stk. 4 – i restplejeloven. Bestemmelsen forpligter udbydere af telenet- og teletjenester at registrere og opbevare i 1 år oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold.

Da logningsbestemmelsen var en nyskabelse i forhold til den gældende retstilstand, blev det samtidigt bestemt i lovens § 8, at justitsministeren skulle gennemføre en evaluering og revision af logningsbestemmelsen i folketingsåret 2005-06.

Om baggrunden for indsættelsen af den særlige revisionsbestemmelse anføres det i bemærkningerne til lovforslaget (L 35 – Terrorpakke I):

¹ Jf. Europaparlamentets og Rådets direktiv 2006/24/EF af 15. marts 2006 om *Lagring af data genereret eller behandlet i forbindelse med tilvejebringelse af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester eller elektroniske kommunikationsnet og om ændring af direktiv 2002/58/EF.*

² Artikel 14 i direktivet har følgende ordlyd: " Senest den 15. september 2010 forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet en evaluering af dette direktivs anvendelse og dets virkning på de økonomiske aktører og forbrugerne under hensyntagen til den videre udvikling, der er sket inden for elektronisk kommunikationsteknologi, og de statistiske oplysninger, der er tilsendt Kommissionen i medfør af artikel 10, med henblik på at fastslå, om det er nødvendigt at ændre dette direktivs bestemmelser, særlig for så vidt angår listen over data i artikel 5 og de lagringsperioder, der er fastsat i artikel 6. Resultaterne af evalueringen offentliggøres."

En ordning med pligtmæssig logning af oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold vil være en nyskabelse i forhold til den gældende retstilstand. Uanset, at forslaget om en nærmere regulering ved bekendtgørelse i vid udstrækning giver mulighed for løbende at tage højde for det praktiske behov for logning og den tekniske udvikling på området, finder Justitsministeriet det hensigtsmæssigt, at ordningen evalueres nogle år efter dens iværksættelse. Bestemmelsen i lovforslagets § 8 indebærer således, at ordningen i folketingsåret 2005-06 skal tages op til fornyet overvejelse.³

Ved lov nr. 542 af 8. juni 2006 om ændring af straffelove, mv. (Terrorpakke II) blev revisionen af logningsbestemmelsen udsat til folketingsårets 2009-10, idet der endnu ikke forelå praktiske erfaringer med den danske logningsordning.

B. Evalueringen af logningsordningen i det fremsendte lovudkast

Det fremgår af bemærkningerne til lovudkastet, at justitsministeriet til brug for evaluering af logningsordningen har indhentet udtalelser fra Rigsadvokaten, Rigspolitiet og Politiets Efterretningstjeneste.

De hørte myndigheder udtaler sig alle positivt om logningsordningen, idet det anføres:

De oplysninger om teletrafik, der registreres og opbevares i medfør af logningsbekendtgørelsen, i en lang række tilfælde har været af væsentlig eller afgørende betydning for efterforskning og retsforfølgning af alvorlige forbrydelser, herunder bl.a. i sager om drab, terror, bandekriminalitet, narkokriminalitet, hjemmerøverier og seksuelle overgreb mod børn, og at der derfor ikke bør ske ændringer af pligten til at foretage registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik efter retsplejelovens § 786, stk. 4.⁴

Justitsministeriet har som det fremgår indhentet udtalelser fra myndigheder indenfor det strafferetlige system, som alle har fokus på at forebygge og retsforfølge strafferetlige forhold.

Justitsministeriet ses derimod ikke – efter det i lovudkastet anførte – at have indhentet udtalelser eller vurderinger fra andre berørte myndigheder, virksomheder, mv., herunder fra de berørte teleudbydere eller fra datatilsynet som har tilsyn- og kontrolforpligtelser i forhold til logningsordningen. De mulige konsekvenser for de berørte teleudbydere eller i forhold til retten til privatliv, herunder den danske gennemførelse af

³ Jf. L35, Forslag til lov om ændring af straffeloven, mv., fremsat den 13. december 2001.

⁴ Jf. s. 4 i lovudkastet.

de i EU direktivet indeholdte sikkerhedsgarantier (artiklerne 4, 7 og 9), jf. nærmere herom nedenfor, ses således ikke at være vurderet eller at have indgået i grundlaget for beslutningen om at ophæve revisionsbestemmelsen.

Ligeledes indeholder lovudkastet ikke statistiske oplysninger om, i hvilket omfang de strafferetlige myndigheder har anmodet teleudbydere om udlevering af logningsoplysninger. Foreløbige oplysninger indhentet af EU Kommissionen i forbindelse med evalueringen af EU's logningsdirektiv indikerer, at teleudbydere kun i et ret begrænset omfang er blevet anmodet om at udlevere logningsoplysninger.⁵

Den af Justitsministeriet gennemførte evaluering forekommer således ikke afbalanceret i forhold til at afspejle og inddrage alle berørte myndigheder og virksomheders erfaringer med og vurdering af logningsordningen.

De fordele logningsordningen giver de strafferetlige myndigheder i forhold til at forebygge og retsforfølge strafbare forhold kan ikke stå alene, men må afvejes overfor de mulige negative konsekvenser logningsordningen kan have i forhold til de berørte teleudbydere og i forhold til beskyttelsen af retten til privatliv.

C. Behovet for en bredere og mere afbalanceret evaluering af logningsordningen

IMR anbefaler på den baggrund, at der – i overensstemmelse med regeringens og Folketingets intention med revisionsbestemmelsen – gennemføres en bredere evaluering af erfaringerne med logningsordningen, hvorunder særligt konsekvenserne for retten til privatliv belyses ved at inddrage erfaringerne fra de berørte teleudbydere og fra datatilsynet.

IMR henviser herved også til:

1. At det fremgår af EU's logningsdirektiv, som den danske logningsordning bygger på, at retten til privatliv – som fastlagt i artikel 8 i EMRK og artiklerne 7 og 8 i EU's Charter om Grundlæggende rettigheder – skal respekteres.⁶ Direktivet indeholder en række sikkerhedsgarantier desangående i forhold til, om der sker betryggende lagring af oplysninger hos teleudbydere (artikel 7), hvem der kan få adgang til de lagrede oplysninger (artikel 4), og om der er offentlig monitorering og kontrol med de lagrede oplysninger (artikel 9).

⁵ Jf. EU Kommissionen, statistiske oplysninger om logning efter EU's logningsdirektiv, 22. januar 2009. Gengivet i Retsudvalget 2008-09, REU alm. Del Bilag 608.

⁶ Jf. præambelen pr. (22) og (24) samt artikel 4 i *EU Directive 2006/24/EC*, 15. marts 2006.

2. At IMR i tidligere høringsvar har udtrykt bekymring om den danske logningsordnings forenelighed med artikel 8 om retten til privatliv i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, herunder om den danske gennemførelse af de i EU direktivet indeholdte sikkerhedsgarantier.⁷ De nævnte høringsvar vedlægges i kopi.

3. At den tyske forfatningsdomstol den 2. marts 2010 underkendte den tyske logningsordning – der som den danske er en gennemførelse af EU's logningsdirektiv – som værende for vidtgående i forhold til EU direktivet og fordi den tyske logningsordning "violates the privacy of German citizens and that the law lacks the controls to ensure the data is secure and properly utilized. The court also ruled that all stored data must be immediately deleted."⁸

4. IMR skal endvidere henvise til rapport om terrorbekæmpelse og retten til privatliv som FN's Specialrapportør vedrørende Terrorisme og Menneskerettigheder fremlagde på FN's Menneskerettighedsråd den 8. marts 2010. I rapporten udtrykker Specialrapportøren bekymring over at indsatsen mod terrorisme har ført til indgreb i retten til privatliv:

The Special Rapporteur is concerned that what was once exceptional is now customary. First, States no longer limit exceptional surveillance schemes to combating terrorism and instead make these surveillance powers available for all purposes. Second, surveillance is now engrained in policymaking. Critics of unwarranted surveillance proposals must now argue why additional information must not be collected, rather than the burden of proof residing with the State to argue why the interference is necessary. Third, the quality and effectiveness of nearly all legal protections and safeguards are reduced. This is occurring even as technological change allows for greater and more pervasive surveillance powers.⁹

FN's Specialrapportør anbefaler bl.a. at:

[..] stronger regulations are developed to limit Government access to information held by third parties, including reporting schemes, and to

⁷ Jf. IMR, *Notat til Justitsministeriet og Indrigsministeriet om lov om ændring udlændingeloven, mv.* (Terrorpakke I), BKO/IEK/KUK, samt IMR, *Notat vedrørende udkast til bekendtgørelse og vejledning om logning*, RFJ.

⁸ Jf. Jurist's omtale af dommen den 2. Marts 2010, <http://jurist.law.pitt.edu/paperchase/2010/03/germany-high-court-overturms-data.php>. Dommen kan findes her:

http://www.bundesverfassungsgericht.de/entscheidungen/rs20100302_1bvr025608.html

⁹ Jf. pr. 58 i *Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism*, Martin Scheinin, A/HRC/13/37, 28. December 2009. Rapporten kan findes her:

<http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/docs/13session/A-HRC-13-37.pdf>

minimize the burden placed on third parties to collect additional information, and that constitutional and legal safeguards apply when third parties are acting on behalf of the State.¹⁰

PVK, 16. marts 2010

¹⁰ Jf. pr. 65.

Justitsministeriet

Østergade 1, 1. sal
1100 København K
Mandag - fredag kl. 10-14

Tlf.: 33 15 30 70
Mail og hjemmeside:
post@retssikkerheds-fonden.dk
www.retssikkerheds-fonden.dk

Dato: 10.03.2010
Navn: OE
Side 1 af 2

Vedrørende høring over logningsreglerne

Ved skrivelse af 17. februar 2010 har Justitsministeriet anmodet Retssikkerhedsfonden om en udtalelse i anledning af forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven m.v. (ophævelse af revisionsbestemmelse) for så vidt angår retsplejelovens § 786, stk. 4, hvorefter den deri indeholdte revisionsbestemmelse vedrørende logningsreglerne ophæves.

Som bekendt har regeringen i november 2009 meddelt, at man er indstillet på i den nærmeste fremtid – og i al fald i denne folketingssamling - at udarbejde en redegørelse til Folketinget om anvendelsen af antiterrorlovgivningen for at kunne give et samlet billede af erfaringerne med denne lovgivning (se skrivelse af 7. november 2009).

På denne baggrund vil Retssikkerhedsfonden henstille, at nærværende lovforslag ændres til i stedet at indebære en udskydelse af den eksisterende revisionsbestemmelse, således at denne ændres til i stedet at kræve en fremsættelse af lovforslag om revision i folketingssamlingen 2010/2011.

Retssikkerhedsfonden anser det for væsentligt, at den samlede lovgivning samtidigt kan blive genstand for en vurdering af erfaringerne med hensyn til brug og væsentlighed.

Med venlig hilsen

Ole Espersen
formand

Fondens bestyrelse:

Prof.dr.jur. (formand), Ole Espersen •
Prof.lic.jur., Vagn Greve •
Advokat (H), Christian Harlang •
Fhv. landsdommer Holger Kallehauge •
Cand.mag.-lic.jur., Preben Wilhjelm •

Medlemmer af Forum for retssikkerhed:

Prof.lic.jur., Lennart Lynge Andersen •
Tidl. direktør for Folketinget,
Ole Stig Andersen •
Advokat (H), Jørgen Ballhausen •
Prof.dr.jur., Flemming Balvig •
Landsdommer,
Hans Henrik Brydensholt •
Lektor ph.d., Thomas Elholm •
Advokat (H), Bjørn Elmquist •
Fængselsinspektør,
Hans Jørgen Engbo •
Prof.dr.jur. (formand), Ole Espersen •
Seniorrådgiver, Jørgen Estrup •
Prof.lic.jur., Vagn Greve •
Prof.dr.jur., Jens Vedsted Hansen •
Advokat (H), Christian Harlang •
Prof.dr.phil., Hans Hertel •
Biskop, Kjeld Holm •
Prof.dr.med., Niels Høiby •
Advokat (H), Thorkild Høyer •
Dr.med., Torben Isbøe •
Prof., Claus Haagen Jensen •
Fhv. landsdommer,
Holger Kallehauge •
Fhv. højesteretsdommer Hans Kadel •
Prof., Ole Krarup •
Fhv. byretspræsident, Claus Larsen •
Advokat (H), Helle Lokdam •
Prof.dr.phil., Anker Brink Lund •
Prof., Brian Patrick McGuire •
Prof.dr.jur., Peter Pagh •
Cand.jur., Ulrich Horst Petersen •
Fhv. højesteretspræsident,
Niels Pontoppidan •
Seniorkonsulent cand.jur.,
Lars Adam Rehof •
Speciallæge, Bente Rich •
Juridisk rådgiver cand.jur.,
Therese Rytter •
Lektor ph.d., Jens Elo Rytter •
Statsautoriseret revisor,
Lars Skovgaard Sørensen •
Journalist, cand.jur., Poul Smidt •
Prof.dr.jur., Eva Smith •
Advokat, Sune Skudegaard Thorsen •
Advokat, Tyge Trief •
Prof., Per Ole Tritskamm •
Advokat, Fritz Videbech •
Cand.mag.-lic.jur., Preben Wilhjelm •
Specialkonsulent,
Måndam Zarehparvar •

Fondens formål:

Retssikkerhedsfonden er almennyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder.

Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.

Randi Graabek

Akt.nr. 26

Fra: Martin Jørgensen [mjo@danskerhverv.dk]
Sendt: 16. marts 2010 23:33
Til: Justitsministeriet
Emne: VS: Høringssvar vedr. ophævelse af revisionsbestemmelsen
Vedhæftede filer: Høringssvar vedr. ophævelse af revisionsbestemmelsen DE.docx

Til rette vedkommende

Hermed fremsendes Dansk Erhvervs høringssvar vedr. ophævelse af revisionsbestemmelsen.

Med venlig hilsen

Martin Jørgensen
Advokatfuldmægtig

MOBIL: +45 2094 5495
DIREKTE: +45 3374 6428
MJO@DANSKERHVERV.DK

**DANSK
ERHVERV**

Dansk Erhverv er erhvervsorganisation og arbejdsgiverforening for fremtidens erhverv. Vi repræsenterer 20.000 virksomheder og 100 brancheorganisationer inden for handel, rådgivning, oplevelse, transport og service.

DANSK ERHVERV
BØRSEN
DK-1217 KØBENHAVN K
WWW.DANSKERHVERV.DK

T. +45 3374 6000
F. —
—
INFO@DANSKERHVERV.DK

Læs nyt erhvervsjuridisk nyhedsbrev om køberet,
skat, moms, offentlige udbud,
markedsføringsret og agenturforhold

Læs Erhvervsjura

[klik her](#)

17 MRS. 2010

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2010 MR. 730-0215

Justitsministeriet
Att.: Frank Mathiesen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

12. marts 2010

Vedr.: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ophævelse af revisionsbestemmelse)

Dansk Erhverv har med tak modtaget ovenstående høring, som giver anledning til nedenstående kommentarer.

Det er Dansk Erhvervs opfattelse, at en seriøs revision af bestemmelsen tillige ville skulle omfatte en revision af logningsbekendtgørelsen, hvorfor Dansk Erhverv ønsker at komme med nedenstående bemærkninger.

Dansk Erhvervs medlemmer i hotel- og restaurationsbranchen har investeret betragtelige beløb i anskaffelse af det nødvendige tekniske udstyr, således at de kan leve op til forpligtelserne i logningsbekendtgørelsen, og der er behov for at få evalueret, om disse investeringer har bidraget til, at anti-terror lovgivningen i Danmark er blevet bedre.

Herudover vil en evaluering bidrage til at få belyst, om logningsbekendtgørelsens løsninger rent faktisk er de bedste til at opnå en effektiv adgang til potentielle kriminelle og kriminelles færden på internettet samt deres brug af telefoni på medlemsvirksomhederne og andre steder.

Det er væsentligt for Dansk Erhverv at gøre opmærksom på, at organisationen og dens medlemmer støtter kampen mod terror og anerkender Politiets mv. behov for, at de skal have de nødvendige redskaber, herunder tekniske løsninger til indgreb i meddelelshemmeligheden, i deres arbejde.

Det er netop i denne kontekst Dansk Erhverv finder, at der er behov for en evaluering af retsplejelovens § 786, stk.4, og logningsbekendtgørelsen, idet det er organisationens opfattelse, at logningsbekendtgørelsen til en vis grad giver en falsk tryghed, da den ikke udgør et sikkert værn

mod, at personer, der har til sinde at planlægge eller udføre terror og i denne forbindelse anvender internettet eller telefoni, kan være forsikret om, at deres aktiviteter overvåges.

Dansk Erhverv håber, at Justitsministeriet vil genoverveje ophævelsen af revisionsbestemmelsen, og frem for at ophæve den, sørger for at der snarest bliver iværksat en evaluering af retsplejelovens § 786, stk. 4 og herunder logningsbekendtgørelsen.

Dansk Erhverv står naturligvis til rådighed, såfremt ovenstående giver anledning til spørgsmål eller bemærkninger, og henvendelse herom kan rettes til advokatfuldmægtig Martin Jørgensen på e-mail.: mjo@danskerhverv.dk eller telefon +45 20 94 54 95.

Med venlig hilsen

Martin Jørgensen
Advokatfuldmægtig

Justitsministeriet
Att.: Frank Mathiesen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Hotel · Restaurant
& Turisterhvervet

Vodroffsvej 32
1900 Frederiksberg C

Tel. +45 35 24 80 80
Fax +45 35 24 80 88

16. marts 2010

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ophævelse af revisionsbestemmelse)

www.horesta.dk
horesta@horesta.dk

HORESTA har med tak modtaget ovenstående høring, som giver anledning til nedenstående kommentarer.

CVR.NR. 17 01 28 11

Det har ikke været muligt at få afklaret, hvorvidt revisionen af retsplejelovens § 786, stk. 4 også var tiltænkt at skulle indebære en revision af de bekendtgørelser, der er udstedt i medfør af bestemmelsen.

HORESTA finder dog, at en seriøs revision af retsplejelovens § 786, stk. 4, vanskeligt kan tænkes gennemført uden inddragelse af de bekendtgørelser, der måtte være udstedt i medfør af bestemmelsen, herunder logningsbekendtgørelsen.

Det fremgår af bemærkninger til § 8 i L 35 fremsat 13. december 2001, [at] *ordningen med pligtmæssig logning af oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold er en nyskabelse i forhold til den gældende retstilstand. Forslaget om, at den nærmere tekniske udmøntning skal ske administrativt, giver i vid udstrækning mulighed for løbende at tage højde for det praktiske behov for logning og den tekniske udvikling på området. Den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 786, stk. 4, indebærer imidlertid, at der skal ske en pligtmæssig registrering og opbevaring i 1 år af oplysningerne. Justitsministeriet finder på det på denne baggrund hensigtsmæssigt, at ordningen evalueres nogle år efter dens iværksættelse.*

Det er HORESTAs opfattelse, at der med formuleringen ovenfor, hvor det fremgår, at der tale om en evaluering af "ordningen", er tiltænkt en evaluering af den samlede lovgivning vedrørende pligtmæssig logning, der er hjemlet ved retsplejelovens § 786, stk. 4, og dermed også en evaluering af logningsbekendtgørelsen.

På den baggrund finder HORESTA forslaget om at ophæve revisionsbestemmelsen stærkt utilfredsstillende, idet logningsbekendtgørelsen har stor betydning for HORESTAs medlemmer.

Medlemmerne af HORESTA har investeret betragtelige beløb i anskaffelse af det nødvendige tekniske udstyr, således at de kan leve op til forpligtelserne i logningsbekendtgørelsen, og der er behov for at få evalueret, om disse investeringer har bidraget til, at anti-terror lovgivningen i Danmark er blevet bedre.

Herudover vil en evaluering bidrage til at få belyst, om logningsbekendtgørelsens løsninger rent faktisk er de bedste til at opnå en effektiv adgang til potentielle kriminelle og kriminelles færden på internettet samt deres brug af telefoni på HORESTAs medlemsvirksomheder og andre steder.

Det er væsentligt for HORESTA at gøre opmærksom på, at organisationen og dens medlemmer støtter kampen mod terror og anerkender Politiets mv. behov for, at de skal have de nødvendige redskaber, herunder tekniske løsninger til indgreb i meddelelshemmeligheden, i deres arbejde.

Det er netop i denne kontekst HORESTA finder, at der er behov for en evaluering af retsplejelovens § 786, stk.4, og logningsbekendtgørelsen, idet det er organisationens opfattelse, at logningsbekendtgørelsen til en vis grad giver en falsk tryghed, da den ikke udgør et sikkert værn mod, at personer, der har til sinde at planlægge eller udføre terror og i denne forbindelse anvender internettet eller telefoni, kan være forsikret om, at deres aktiviteter overvåges.

HORESTA har ved flere lejligheder påpeget organisationens holdning til logningsbekendtgørelsen, og foruden bemærkninger til forslaget om ophævelse af revisionsbestemmelse henvises tillige til HORESTAs tidligere bemærkninger til logningsbekendtgørelsen.

HORESTA håber, at Justitsministeriet vil genoverveje ophævelsen af revisionsbestemmelsen, og frem for at ophæve den, sørger for at der snarest bliver iværksat en evaluering af retsplejelovens § 786, stk. 4 og herunder logningsbekendtgørelsen.

HORESTA står naturligvis til rådighed, såfremt ovenstående giver anledning til spørgsmål eller bemærkninger, og henvendelse herom kan rettes til advokatfuldmægtig Martin Jørgensen på e-mail.: mjo@danskerhverv.dk eller telefon +45 20 94 54 95.

Med venlig hilsen

Lone Njør-Huuth
adm. direktør

Frank Mathiesen

Fra: Telekommunikationsindustrien i Danmark [post@teleindu.dk]
Sendt: 16. marts 2010 12:29
Til: Frank Mathiesen
Emne: Høringssvar på ophævelse af revisionsbestemmelsen
Prioritet: Høj
Vedhæftede filer: Høringssvar ophævelse af revisionsbestemmelsen - 16.03.2010.doc

Kære Frank Mathiesen

Hermed har Telekommunikationsindustrien (TI) fornøjelsen at fremsende høringssvar vedrørende ophævelse af revisionsbestemmelsen.

Bemærk venligst, at IT-Branchen, Dansk Energi og DI ITEK også har tilsluttet sig dette høringssvar.

Med venlig hilsen
Ib M. Tolstrup / Susanne Poulsen
Telekommunikationsindustrien
Telefon: 33 13 80 20
E-mail: post@teleindu.dk
www.teleindustrien.dk

Justitsministeriet
Att.: Frank Mathiesen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

16. marts 2010
IMT/SUP

Sendt pr. e-mail: frm@jm.dk

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (ophævelse af revisionsbestemmelse)

Justitsministeriet har ved høringsbrev af 17. februar 2010 fremsendt udkast til forslag til lov om ophævelse af revisionsbestemmelsen i lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven m.fl. (terrorpakke I og II).

Lovforslaget har været drøftet blandt medlemsvirksomhederne i Telekommunikationsindustrien i Danmark (TI), IT-Branchen og Dansk Energi, hvilket giver den samlede branche anledning til at fremsætte følgende kommentarer til forslaget.

Bemærkninger til ophævelse af revisionsbestemmelsen

Branchen finder det relevant, at det nuværende indhold af revisionsbestemmelsen ændres, da det må anses for udelukket, at der kan nå at blive foretaget en evaluering i indeværende Folketingssamling. Branchen finder det dog påfaldende, at der lægges op til en ophævelse af revisionsbestemmelsen frem for en udskydelse af revisionsdatoen, når det fremgår af lovbemærkningerne, at det er forudsætning for en ophævelse, at lovgiver har foretaget evaluering, efter loven har virket i nogle år. En sådan evaluering er efter branchens opfattelse ikke foretaget på nuværende tidspunkt.

Branchen har noteret sig, at Justitsministeriet har indhentet udtalelser fra henholdsvis Rigsadvokaten, Rigspolitiet og PET. Justitsministeriet har imidlertid ikke forinden høringen inddraget udtalelser fra branchen med henblik på en tilbunds gående evaluering af de praktiske erfaringer. Henset til at branchen i forbindelse med implementeringen af logningsbestemmelserne har afholdt væsentlige omkostninger i til implementering af udstyr og årligt afholder store

omkostninger til den løbende drift, burde branchen, som en væsentlig aktør have været inddraget inden forslaget om ophævelse af revisionsbestemmelsen¹.

Det er endvidere påfaldende, at der ikke foreslås en udskydelse af revisionstidspunktet, når lovbemærkningerne netop henviser til, at loven under alle omstændigheder skal tages under revision, som følge af de igangværende drøftelser på EU niveau om ændring af logningsdirektivet.

Branchens erfaringer med den gældende logningsbekendtgørelse

Det fremgår, af lovbemærkningerne (side 4), at oplysninger om teletrafik, der opbevares og registreres i medfør af logningsbekendtgørelsen i en lang række tilfælde har været af væsentlig eller afgørende betydning for efterforskningen og retsforfølgningen. Det er dog uklart, om der hermed henvises til de nye oplysninger (eksempelvis IP-adresser ved internet-sessioner og email-kommunikation), som branchen efter logningsbekendtgørelsen er blevet forpligtet til at registrere, eller om der er tale om oplysninger, som myndighederne også inden udstedelsen af logningsbekendtgørelsen havde mulighed for at indhente (eksempelvis oplysning om kaldte telefonnumre). Det er branchens umiddelbare vurdering, at de udvidede muligheder, som fulgte af logningsbekendtgørelsen ikke i noget væsentligt omfang er blevet benyttet af myndighederne til de oprindelige formål, nemlig bekæmpelse af terror og andre meget alvorlige forbrydelser. Branchen skal videre bemærke, at der ved udgangen af 2008 var foretaget registrering ca. 450 mia. poster, hvilket svarer til ca. 82.000 registreringer pr. borger², mens det ved lovens vedtagelse var forventningen, at der kun ville blive foretaget 15.000 registreringer pr. borger. Dertil kommer, at myndighederne indtil udgangen af 2008 alene havde foretaget indgreb i 134 tilfælde for så vidt angår registrerede internet-sessioner og email-kommunikation³.

Det skal endvidere bemærkes, at der må forventes en eksponentiel stigning i antallet af registreringer i takt med at kunderne aftager fortsat stigende mængder af datatrafik.

Det skal videre bemærkes, at IT- og Telestyrelsen den 3. marts 2010 har anmodet branchen om nærmere at redegøre for selskabernes erfaring med logningsbekendtgørelsen på en række nærmere angivne punkter. Branchen skal

¹ Der henvises til indlæg fra Niels Bertelsen, Prosa, under Statuskonference om anti-terrorlovgivningen den 25. november 2009 på Christiansborg og til artikel fra 2. marts 2010 i Berlingske Business, <http://www.business.dk/tech-mobil/dommere-siger-nej-til-eu-overvaagning>, hvor fremgår, at branchen har afholdt omkostninger i størrelsesordenen 200 mio. kr. til implementering af udstyr og årligt afholder driftsomkostninger på ca. 50 mio. kr.

² Se note 1

³ Der henvises Justitsministeriets 2009 rapportering til EU Kommissionen, jf. artikel 10 i logningsdirektivet

opfordre til, at de høringssvar der afgives i den forbindelse inddrages i Justitsministeriets videre overvejelser om ophævelse af revisionsbestemmelsen.

Kommentarer til lovbemærkningerne om udvidelse af logningspligten

Branchen finder det bekymrende, at myndighederne på sigt ønsker en længere opbevaringsperiode og registrering af flere oplysninger. Baseret på de hidtidige erfaringer, hvor der kan konstateres en begrænset anvendelse fra myndighedernes side og henset til de betydelige omkostninger til indretning af udbydernes systemer, bør lovgiver være varsom med at begrunde nye og skærpede krav med henvisning til bekæmpelse af alvorlige forbrydelser. Man bør se på de økonomiske konsekvenser for telebranchen i lyset af graden af benyttelse af logningsdataene.

En forlængelse af logningsperioden vil betyde yderligere lagring i eksorbitante størrelser af data med yderligere store og dyre investeringer i disk- og lagringssystemer til følge, og dette uden at myndighederne har fundet grund til at benytte sig væsentligt af de data, der allerede i dag logges.

Det er branchens opfattelse, at den mængde data der i dag logges i henhold til den nuværende logningsbekendtgørelse stort set er udtømmende. Branchen finder derfor ikke, at der er grundlag for en udvidelse af omfanget af data, der skal logges.

Det skal i den forbindelse fremhæves, at det fremgår af lovbemærkningerne punkt 2.1.2, at teleudbyderne ikke i dag er forpligtet til at logge brugernes færden på internettet (modtagende internetprotokol-adresse ved internetsessioner). Men trods dette er logningsbekendtgørelsen udformet således, at teleoperatørerne har pligt til at logge kundes færden på internettet i form af oplysninger om hver 500. pakke i en internet-session, og dermed foretages der faktisk allerede i dag en logning, som går videre end det er forudsat i lovbemærkningerne, hvilket branchen allerede ved udarbejdelsen af logningsbekendtgørelsen gjorde Justitsministeriet opmærksom på.

Kravet om logning af internetsessioner er et særligt dansk krav, som går videre end EU's logningsdirektiv, og dermed pålægges de danske teleudbydere flere omkostninger end tilsvarende europæiske selskaber. Kravet gør det nødvendige udstyr væsentligt dyrere, og indskrænker markant udvalget af mulige tekniske systemer. Endvidere gør den fortsatte eksponentielle stigning i datamængderne på internettet det til en udfordring at opretholde den nuværende logning af hver 500. pakke. Branchen har allerede i dag væsentlige udfordringer på dette område, hvor vi nogle steder er nødt til at omlægge nettrafik, for at kunne opretholde sessionslogning. Det må derfor forventes, at branchen på sigt ikke kan opfylde kravet om logning af hver 500. pakke.

Det fremgår af lovbemærkningerne punkt 2.3.4, at der er nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, som skal overveje hvordan oplysninger om brugere af taletidskort, internetcaféer, gratis trådløs adgang til internettet m.v.

kan registreres. Det fremgår at arbejdsgruppen skal færdiggøre sit arbejde inden sommerferien 2010 og at Telebranchen vil blive inddraget i forbindelse med dette arbejde. Branchen må konstatere, at man ikke endnu har modtaget nogen invitation til at deltage i dette arbejde, selvom Telekommunikationsindustrien allerede har bedt om at blive inddraget. Henset til at sommeren 2010 er meget nært forestående, skal branchen opfordre til, at branchen snarest bliver inddraget, og der afsættes den fornødne tid til, at branchen kan komme med sine bemærkninger.

--oOo--

Revisionsbestemmelsen bør på baggrund af ovenstående betragtninger bevares i en form, således at lovgiver sørger for, at tage loven op til revision, når drøftelser i EU er bragt til ende. I den forbindelse skal det henstilles til, at branchen bliver inddraget i en egentlig evaluering af erfaringerne med logningsreglerne, således at branchens synspunkter også indgår i de videre drøftelser på såvel EU og nationalt plan.

Ligeledes mener branchen, at de danske regler bør harmoniseres med de øvrige EU lande og i det omfang den nuværende udmøntning går videre end EU-reglerne foreskriver, bør der ske deregulering af de danske regler.

Afslutningsvis skal oplyses, at DI ITEK også har tilsluttet sig dette hørings svar.

Med venlig hilsen

Ib M. Tolstrup
Direktør

Frank Mathiesen

Fra: Anders Sparre [ASP@dansk-it.dk]

Sendt: 16. marts 2010 14:39

Til: Frank Mathiesen; Justitsministeriet

Emne: Høringssvar vedr. logning af teletrafik (ophævelse af revisionsbestemmelse)

Til Justitsministeriet
Att. Frank Mathiesen

16. marts 2010

Justitsministeriet har den 17. februar 2010 udsendt høring om ophævelse af revisionsbestemmelsen vedrørende retsplejelovens § 786, stk. 4, om teleudbyderes registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold.

Det fremgår af bemærkningerne til lovudkastet, at Justitsministeriet har indhentet udtalelser fra Rigsadvokaten, Rigspolitiet og Politiets Efterretningstjeneste vedrørende de praktiske erfaringer, der på nuværende tidspunkt foreligger med hensyn til retsplejelovens § 786, stk. 4, og logningsbekendtgørelsen. Videre fremgår det af bemærkningerne, at disse myndigheder har oplyst, at de oplysninger om teletrafik, der registreres og opbevares i medfør af logningsbekendtgørelsen, i en lang række tilfælde har været af væsentlig eller afgørende betydning for efterforskning og retsforfølgning af alvorlige forbrydelser, herunder bl.a. i sager om drab, terror, bandekriminalitet, narkokriminalitet, hjemmerøverier og seksuelle overgreb mod børn, og at der derfor ikke bør ske ændringer af pligten til at foretage registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik efter retsplejelovens § 786, stk. 4.

DANSK IT finder det særdeles påfaldende, at Justitsministeriet har udarbejdet lovudkastet alene på baggrund af udtalelser fra Rigsadvokaten, Rigspolitiet og Politiets Efterretningstjeneste men uden at høre telebranchen eller andre berørte parter. Andetsteds fremgår det af bemærkningerne, at Justitsministeriet erkender, at der er andre hensyn end kriminalitetsbekæmpelse at tage, herunder hensyn til privatlivets fred hos abonnenter og brugere af teletjenester og telenet samt de omkostninger, som logningspligten påfører udbyderne. Uden yderligere behandling af disse hensyn er det DANSK IT's opfattelse, at der er tale om en særdeles ensidig orientering til de politikere, der skal tage stilling til lovforslaget.

For så vidt angår det konkrete forslag om ophævelse af revisionsbestemmelsen kan DANSK IT – på grund af tidspunktet for evalueringen af EU's "logningsdirektiv" – tilslutte sig, at man ophæver bestemmelsen. DANSK IT's tilslutning hertil forudsætter dog, at der i stedet skabes sikkerhed for en grundig evaluering af de danske bestemmelser, når EU-evalueringen foreligger. Særligt må det sikres, at den danske evaluering inddrager alle relevante parter.

DANSK IT lægger desuden vægt på, at den danske evaluering som minimum kommer til at belyse forhold omkring

- Antallet og karakteren af henvendelser fra politiet til teleselskaberne vedrørende logning
- Antallet og karakteren af forbrydelser, der er blevet opklaret på grund af logning, herunder om det kan vurderes, om opklaring kunne være sket uden brug af loggede teletrafikdata
- Hvilke former for logningsdata, der har været efterspurgt og anvendt af politiet, herunder belysning af antallet af sager, der involverer data logget i henhold til logningsbekendtgørelsen henholdsvis data, som var tilgængelige for politiet allerede før logningsbekendtgørelsen
- Eventuelle sager, hvor adgang til loggede data ikke har givet resultat
- Mulighederne for at undgå logning – og om det kan godtgøres, at kriminelle personer/grupper anvender disse muligheder
- Hittidige og forventede fremtidige omkostninger for teleselskaber og andre ved at foretage logning, herunder hvem der i sidste ende dækker disse omkostninger
- Oplysninger om, hvorvidt logningen har været til gene for private parter, herunder om der er tilfælde af misbrug af adgang til logningsdata

Efter DANSK IT's opfattelse er logning af teletrafikdata et markant indgreb, som derfor skal være særdeles velbegrunderet. Det er derfor afgørende for DANSK IT, at beslutninger træffes på så oplyst et grundlag som muligt samt at der er proportionalitet mellem indgreb, indgrebets virkninger og omkostningerne ved indgrebet.

DANSK IT står naturligvis til rådighed for en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Anders Sparre
Afdelingschef, Politisk afdeling

DANSK IT

Bredgade 25A
1260 København K
Tlf. dir.: +45 33 17 97 87
asp@dansk-it.dk
www.dansk-it.dk

DANSK IT er en interesseorganisation stiftet i 1958 med det formål at udbrede kendskabet til informationsteknologien og dens anvendelse, fremme anvendelsen af informationsteknologien til gavn for både samfundet og den enkelte borger og samle folk, der arbejder professionelt med it, om disse opgaver.

Frank Mathiesen

Fra: Niels Bertelsen [NIB@prosa.dk]
Sendt: 16. marts 2010 14:30
Til: Frank Mathiesen
Cc: Anders Schiøler
Emne: Høringssvar
Vedhæftede filer: Logningsbekendtgørelsen, høringssvar 2010.doc

Hermed fremsendes PROSAs bemærkninger til høringen om det af Justitsministeriets lovfdeling udsendte udkast til lovforslag hvis formål er, at ophæve revisionsklausulen vedrørende retsplejelovens §786, stk. 4, om teleudbyderes registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold.

Med venlig hilsen

Niels Bertelsen
Formand
nib@prosa.dk
40 11 41 23

PROSA

Forbundet af It-professionelle

Ahlefeldtsgade 16
1359 København K
Tlf. 33 36 41 41
www.prosa.dk

København d. 16. marts 2010

Høring over udkast til forslag om lov om ændring af straffeloven m.m. (ophævelse af revisionsbestemmelse)

Justitsministeriets lovafdeling har udsendt udkast til lovforslag hvis formål er, at ophæve revisionsklausulen vedrørende retsplejelovens §786, stk. 4, om teleudbyderes registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold. Reglerne herom er fastsat i den såkaldte logningsbekendtgørelse, der trådte i kraft d. 15. september 2007. Såfremt forslaget vedtages, vil det medføre, at retsplejelovens bestemmelse om registrering og opbevaring af teletrafik gøres permanent, og at den tilhørende logningsbekendtgørelse fortsætter uændret.

PROSA – Forbundet af It-professionelle er blevet inviteret til at udtale sig om lovforslaget og PROSA har med stor interesse læst bemærkningerne til lovforslaget. PROSA skal hermed sige tak for muligheden for at blive hørt og få indflydelse på det endelige lovforslag, og i det følgende vil jeg redegøre for PROSAs opfattelse af forslaget.

Ud fra bemærkningerne til lovforslaget kan det konstateres, at der i høj grad er lagt vægt på, hvilke fordele forskellige myndigheder (i teorien) har ved, at den nuværende lovgivning fortsættes uændret. Efter PROSAs opfattelse, er der dog en række tungtvejende grunde til, også at se nærmere på de ulemper, der følger af loven.

Rigsadvokaten fremfører på baggrund af udtalelser fra politikredsene og statsadvokaturene, ”at oplysninger om teletrafik, som registreres og opbevares efter bestemmelsen i retsplejelovens § 786, stk. 4, i en række tilfælde har haft væsentlig og i nogle tilfælde afgørende betydning for såvel efterforskning som retsforfølgning i alvorlige straffesager. Det drejer sig bl.a. om sager vedrørende terror, organiseret kriminalitet, drab, hjemmerøverier og grov økonomisk kriminalitet.” (3.2).

PROSA mener, at det er vigtigt, at bemærkningerne til lovforslaget forholder sig til hvad det var for en anvendelse, der var intentionen, da arbejdet med logning af alle telefonsamtaler, e-mails og borgernes brug af Internettet blev påbegyndt. Det er PROSAs opfattelse, at der er sket et skred i grundlaget for logningen og at der i dag logges data ud fra et langt bredere grundlag end oprindeligt tiltænkt. Udvidelsen af grundlaget for, hvornår myndighederne kan bruge logget data er ikke blevet drøftet nærmere, og PROSA skal derfor opfordre til, at bemærkningerne til lovforslaget også kommer til at indeholde en redegørelse for, hvorfor det har været nødvendigt at udvide det oprindelige grundlag for logningen, som jo var bekæmpelse af terrorisme, og ikke som i dag, hvor brugen af logget data er udvidet til også at omfatte organiseret kriminalitet, personfarlig kriminalitet m.m.

PROSA undrer sig i øvrigt over, hvad ordet ”bl.a.” i citatet fra Rigsadvokaten dækker over. Det er anslået, at der i 2008 er gemt ca. 450 mia. dataposter, hvilket svare til 82.000 registrerede og gemte poster om hver eneste dansker. Det er mere end 5 gange så mange registreringer som man havde forventet da loven trådte i kraft. Bemærkningerne til lovforslaget savner en forklaring på hvad det er for andre typer aktiviteter politikredsene og statsadvokaturene har benyttet den loggede teletrafik til at overvåge. PROSA efterlyser nærmere information, både om de fremhævede forhold, hvor brugen af logget teletrafik har haft væsentlig og i nogle tilfælde afgørende betydning for såvel

efterforskning som retsforfølgning. Men PROSA ønsker også at få en beskrivelse af de tilfælde, hvor logget teletrafik har været benyttet, uden at det har haft en umiddelbar effekt for såvel efterforskning som retsforfølgning. I denne sammenhæng er det også af interesse at få belyst, om f.eks. PET bruger de loggede data til at overvåge personer eller organisationers lovlige aktiviteter. Det fremgår af PET-kommissionens rapport fra 2009, at bl.a. PROSA som organisation har været overvåget og at unavngivne medlemmer af PROSA har været overvåget, og det vil være hensigtsmæssigt, hvis bemærkningerne også kommer til at omfatte en redegørelse for, om andre lovlige aktiviteter overvåges ved brug af logget materiale.

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget har forslaget ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for hverken erhvervslivet, det offentlige eller for borgerne. Det er for så vidt korrekt, at det at fjerne revisionsbestemmelsen ikke har nogen økonomiske eller administrative konsekvenser, men det at videreføre lovgivningen om logning indebærer både økonomiske og administrative konsekvenser. Teleselskaberne har selv anslået udviklingsomkostningerne til 200 mio. kroner og at det yderligere medfører en årlig driftsomkostning på 50 mio. kroner. Da teleudbydere skal betale driften af logningen, opkræves udgiften gennem kundernes betaling af de øvrige ydelser fra udbydere. Dette rammer særligt de små ikke-professionelle teleudbydere så som hoteller, campingpladser og andels-, ejer- og antenneforeninger med over 100 medlemmer.

PROSA savner også en stillingtagen til det problem der ligger i, at oplysningerne, registreret i henhold til logningsbekendtgørelsen, skal slettes efter 12 mdr. mens bogføringsloven samtidig kræver, at visse af de registrerede telefonoplysninger gemmes i 5 år. Det tyder på, at de valgte løsninger for at opfylde logningsbekendtgørelsens bestemmelser ikke er tænkt sammen med de regnskabsmæssige løsninger, og at der derfor i flere tilfælde sker en omgåelse af logningsbekendtgørelsen for at imødekomme bogføringslovens krav.

PROSA mangler også en belysning af forholdende omkring opbevaringen af de personfølsomme data, som registreres om den enkelte borger. Oplysninger som hvem man har talt i telefon med, hvor man opholdt sig mens man talte i telefon, hvem man sender mails til og hvilke hjemmesider man besøger. Disse utroligt mange data om den enkelte borger opbevares hos mange forskellige operatører og værdien af disse oplysninger kan være meget høj for kriminelle eller andre, som ønsker at drage nytte af de registrerede oplysninger. Det er uklart, om der allerede er sket misbrug med uautoriseret adgang til logget data, men uanset hvad, udgør disse data en risiko for en ny form for kriminalitet, hvor borgernes oplysninger kan misbruges af andre. I værste fald kan et misbrug af logget data være en større fare for borgeren og samfundet end de øvrige kriminelle handlinger som loven rent faktisk formår at forhindre. PROSA savner derfor en redegørelse for hvordan det kan sikres, at der ikke kan ske et misbrug.

PROSA er af den opfattelse, at kriminelle eller terrorister uden større vanskelighed, kan kommunikere over Internettet, uden at denne trafik kan logges eller spores og dermed at data kan benyttes til at forhindre en ulovlig adfærd. Således vil det alene være borgere, som ikke tænker nærmere over deres adfærd, som loven reelt kan have en effekt overfor. PROSA savner derfor en beskrivelse af, hvordan loven kan bruges til at forhindre kriminelle eller terrorister i at gennemføre ulovlige aktiviteter ved hjælp af den eksisterende logning.

PROSA finder derfor, at der er en ubalance i lovforslaget. Loven er i dag rettet mod organiseret kriminalitet og terror, men logningen rammer alle de borgere, som benytter Internettet og telefoni, hvilket stort set er hele den danske befolkning. Den danske befolkning har en grundfæstet ret til det

vi kalder privatlivets fred. Denne ret overskrides med logningsbekendtgørelsen, som nu ønskes permanentgjort. PROSA mener ikke, at det har været muligt at påvise, at de opnåede resultater står i et passende forhold til den negative effekt logning af data har i forhold til den almindelige borgers retssikkerhed gennem retten til privatlivets fred. Ud af de anslåede 450 mia. dataposteringer i 2008 har der været 3.483 indgreb i 2008, hvoraf kun 134 af dem var relateret til nettet. De øvrige indgreb kom hovedsageligt i forbindelse med almindelig telefonaflytning, som politiet i forvejen har haft mulighed for at gennemføre uden denne lov. Den enkelte borgers retssikkerhed dækker både over at myndighederne ikke automatisk har adgang til data om alt hvad en person foretager sig af lovlige handlinger, og det dækker også over en sikring af, at data om borgerne ikke kan misbruges af andre. Det er denne retssikkerhed, som PROSA mener er blevet ofret med denne lov, og at det er sket på bekostning af et magert udbytte i form af data om visse forbrydelser, som det er svært at se, at den omfattende logning har bidraget ret meget til. Derfor virker det også påfaldende, at Rigsadvokaten og Rigspolitiet fuldstændig ureflekteret anfører, at der kan være et behov for både at forlænge den gældende opbevaringsperiode og opbevare flere typer af data.

PROSA anbefaler at der i bemærkningerne til lovforslaget redegøres for de mange usikkerhedspunkter som PROSA har rejst. I modsætning til, hvad der fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, mener PROSA som nævnt ikke, at opretholdelsen af logningsbestemmelserne som lovforslaget lægger op til, er uden økonomiske eller administrative konsekvenser. Ministeriet kunne måske overveje om man for 200 mio. kroner i investering og 50 mio. kroner om året i driftsomkostninger, kan komme tættere på at løse de politiopgaver, der forsøges løst med denne lov.

PROSA mener, at ministeriet bør overveje, om det overhovedet er fornuftigt at fortsætte logningen af teledata om alle danskeres teleforbrug, med den klare viden, at det indebærer en gevaldig risiko for misbrug. Spørgsmålet er ikke om der vil ske et misbrug, men om hvornår det sker og hvor stor skaden bliver. Det bliver bestemt ikke morsomt at stå på mål for loven, hvis almindelige borgere får deres data misbrugt eller offentliggjort ved en fejl, som det jo er sket med andre følsomme personoplysninger tidligere.

Endelig undrer det PROSA, at Justitsministeriet i bemærkningerne til lovforslaget alene har haft fokus på de positive sider af lovforslaget, hvorimod de negative konsekvenser ikke bliver berørt nævneværdigt. PROSA anbefaler derfor, at der i bemærkningerne til lovforslaget gøres opmærksom på, at disse forhold endnu ikke er belyst betryggende, og PROSA kan derfor ikke anbefale at ophæve §8 om en kommende revision af loven.

PROSA vil anbefale, at hele lovkomplekset omkring terrorisme m.m. revideres snarest muligt med fokus på nytteværdien kontra de risici, der er forbundet med en så omfattende registrering af danskernes brug af teletjenester.

Venlig hilsen

Niels Bertelsen
Formand for PROSA

Frank Mathiesen

Fra: Samdata [Samdata@hk.dk]
Sendt: 15. marts 2010 15:00
Til: Frank Mathiesen
Cc: 'Pia Brade'; Per Robert Nedergaard Nielsen; Thomas Bisballe; Finn Hansen
Emne: VS: Høring over lovforslag
Vedhæftede filer: FRM41085.doc; FRM41042.doc; FRM41102.doc

Høring – ophævelse af revisionsbestemmelse

Det danske retssamfund bygger på antagelsen om, at man er uskyldig, til det modsatte er bevist. Og en respekt for privatlivets fred.

Disse love er skabt i kølvandet på 11. september 2001 ud fra frygt.

De er midlertidige og ekstraordinære.

Man mente, da man indførte dem, at de var så grænseoverskridende, at man indførte dem tidsbegrænset og med en revisionsklausul.

Man ønsker at ophæve revisionen og i praksis gøre bestemmelserne permanente.
 Det mener SAM-DATA/HK er forkert. Som et minimum skal revisionen bevares.

SAM-DATA/HK mener, at Justitsministeriet har ret i, at kriminalitetsbekæmpelse skal vægtes op imod privatlivets fred. – Dog med særlig hensyntagen til at man er uskyldig indtil det modsatte er bevist.

Når man så laver en betænkning, bør man undersøge begge forhold/hensyn.

SAM-DATA/HK kan kun se, at kriminalitetsbekæmpelsen i form af rigsadvokat, rigspoliti og PET's holdninger er fremført.

SAM-DATA/HK mener, det generelt er utroværdigt, når kun den ene parts synspunkter og ønsker er fremført i en sag.

Hvilke overgreb har der været på privatlivets fred over for uskyldige i perioden?

SAM-DATA/HK synes, det er fantastisk, når politiet får stoppet kriminalitet, men mere foruroligende finder vi det, når uskyldige er blevet generet.

Venlig hilsen
SAM-DATA

Pia Brade
 Formand

SAM-DATA/HK - Weidekampsgade 8 - 0900 København C
 Telefon +45 33 30 46 00 eller +45 70 11 45 45 - Fax +45 33 30 44 99
www.samdata.dk - www.hk.dk - www.mithk.dk

Fra: Justitsministeriet [mailto:jm@jm.dk]

Sendt: 17. februar 2010 11:33

Til: webmaster@prosa.dk; bjorn.elmquist@advokathca.dk; mail@politiforbundet.dk; amnesty@amnesty.dk; info@llo.dk; karenmoestrupjensen@shret.dk; bfe@bfe.dk; jlo@domstol.dk; kontakt@multimedieforeningen.dk; HK; politi@politi.dk; dt@datatilsynet.dk; csc-dk@csc.com; itb@itb.dk; info@bsa.org; rigsadvokaten@ankl.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; abf@abf-rep.dk; info@kmd.dk; dansk-it@dansk-it.dk; bay@ifpi.dk; gat@ankl.dk; hk.politiet@post.tele.dk; mail@danskeadvokater.dk; Michael.Green@teliasonera.com; itek@di.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; post@teleindu.dk;

post@retssikkerheds-fonden.dk; center@humanrights.dk; hma@fdih.net; er@homannlaw.dk;
storkunde@telenor.dk; erhverv@tdc.dk; jl@fdim.dk; Samdata
Cc: EOURStrafferetskontoret (951s18)
Emne: Høring over lovforslag

JUSTITSMINISTERIET

Randi Graabek
kontorfuldmægtig

Tlf.: 7226 8778
Mail: raj@jm.dk

Slotsholmsgade 10
1216 København K
7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk